

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	25 januari 2024
Voorstelnummer	D696891
Datum raadsvoorstel	28 november 2023
Portefeuillehouder(s)	Ernest Briët
Commissie	ARC
Datum commissie	18 januari 2024
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	BOR - BenB en gemeentelijk eigendom
Opsteller	Martin Jansen
Datum B&W besluit	5 december 2023
Bijlagen:	Speelruimteplan gemeente Bergen "Buitenspelen in de gemeente Bergen"

Onderwerp: Speelruimteplan gemeente Bergen 2024-2033 "Buitenspelen in de gemeente Bergen"

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Het Speelruimteplan gemeente Bergen 2024-2033 "Buitenspelen in de gemeente Bergen" vast te stellen.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Geheimhouding

Geheimhouding Ja * Nee

RAADSVORSTEL

INLEIDING

Het huidige speelruimtebeleid van de gemeente Bergen dateert uit 2012 (looptijd tot 2022) en is aan een herijking toe. De demografische ontwikkeling in de gemeente Bergen (vergrijzing), behoefte aan (jeugd)participatie en de wens om naast de hardware (speeltoestellen) ook de software (o.a. buurtcoaches) bij het spelen te betrekken, zijn onderwerpen die zijn opgenomen in het nieuwe speelruimteplan. Ook wordt geconstateerd dat het budget voor onderhoud van de speeltoestellen niet volledig in de pas loopt met het huidige areaal aan speeltoestellen.

Het speelruimteplan bestaat uit drie delen; visie op spelen, kaders bij nieuwe aanleg en vervanging en het uitvoeringsplan in de periode 2024-2033. Het uitvoeringsplan omvat naast reguliere vervanging ook voorstellen om te komen tot verbetering van het huidige aanbod. Met dit speelruimteplan willen wij inspelen op veranderende inzichten over buiten spelen en bewegen (o.a. bredere doelgroep, nieuwe speel- en beweegvormen en -behoeftes) en wordt bekeken welk type speelplek past bij de leeftijdsopbouw van de kinderen in de buurt.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Elk speeltoestel moet voldoen aan het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Dit houdt onder meer in dat ieder speeltoestel gecertificeerd moet zijn. Ook moet het toestel deugdelijk gemonteerd en veilig geïnstalleerd zijn. Hierbij hoort ook een veilige omgeving zonder obstakels in het valgebied en een voldoende valdempende ondergrond. Dit betekent dat er geschikt bodemmateriaal met voldoende valdemping moet worden gebruikt. Er vinden jaarlijks inspecties plaats om ervoor te zorgen dat speeltoestellen veilig blijven voor dagelijks gebruik. De beheerder houdt voor elk speeltoestel een logboek bij.

Een van de wensen van uw raad is om "bespeelbare kunst" toe te passen. Ook deze "bespeelbare kunst" dient te voldoen aan het WAS.

Tijdens de raadsinformatieavond op 22 september 2022 heeft uw raad de kaders meegegeven die van belang zijn bij het opstellen van een nieuw speelruimtebeleid.

Dit zijn:

- Diversiteit (voor elk wat wils);
- Bereikbaarheid;
- Inclusiviteit (ook toegankelijk voor mensen met een beperking);
- Klimaatbestendig.

De aanwezige speeltoestellen zijn getoetst op bovenstaande kaders. Wanneer deze kaders gemist werden zijn verbetervoorstellen gemaakt. Deze verbetervoorstellen worden hierbij samen met de financiële consequenties aan uw raad voorgelegd. Vervanging van speeltoestellen en herinrichting van speelplekken is het moment om het nu ter vaststelling voorliggende beleid door te voeren in een nieuw speelontwerp

Met name in de kern Bergen staan meerdere toestellen die door bewoners zijn neergezet, de zogenaamde particuliere speeltoestellen. Dit zijn hoofdzakelijk trampolines, zonder veiligheidsnet en vaak in matige staat. Deze worden niet geïnspecteerd op veiligheid door de gemeente. Omdat deze toestellen wel in de openbare buitenruimte staan is de gemeente juridisch aansprakelijk bij ongevallen.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

In de ontwerp omgevingsvisie (2021) van de gemeente Bergen wordt genoemd dat er gestreefd wordt naar een omgeving die gezondheid stimuleert door inwoners uit te nodigen tot het maken van gezonde keuzes. In het Sport- en Bewegakkoord (2020) en Sportakkoord II (2023) staat genoemd dat de gemeente er naar streeft om iedereen een leven lang plezier in sport en beweging te laten hebben. Dit richt zich ook op volwassenen en senioren. Het stimuleren van voldoende beweging is het meest effectief als hiermee gestart wordt op jonge leeftijd en er een breed scala aan sport- en beweegvormen wordt aangeboden, hierbij ook rekening houdend met sporters in een rolstoel.

In het beleid en uitvoeringsprogramma 2023-2026 "Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten" zijn klimaatbestendige uitgangspunten opgenomen voor de herinrichting van bestaande openbare ruimte (waaronder ook speelplekken) en nieuwbouw. Hierbij gaat het om de thema's wateroverlast en hittestress. Meer groen en bomen helpen bij het klimaatbestendig maken van de speelplek en bevordert de biodiversiteit.

Door middel van het voorliggende speelruimteplan worden bovenstaande uitgangspunten voor een groot deel verwezenlijkt door de openbare ruimte in te zetten als speel- en beweegplek om alle inwoners uit te nodigen om buiten te komen spelen.

Voor de particuliere speeltoestellen stellen wij uw raad voor om met de buurt in overleg te treden wanneer er zich gevaarlijke situaties voor doen. Wanneer de conclusie is dat het toestel beter verwijderd kan worden, zal de gemeente deze afvoeren en in overleg met de buurt bezien of het terug plaatsen van een gecertificeerd toestel door de gemeente op voldoende draagvlak in de buurt kan rekenen.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

In de gehouden raadsinformatieavond heeft uw raad kaders meegegeven (o.a. inclusiviteit, klimaatbestendig, diversiteit, spreiding) voor het op te stellen speelruimtebeleid. Alle huidige speeltoestellen zijn getoetst op deze kaders. Omdat niet alle speeltoestellen hier aan voldoen zijn verbetervoorstellen gemaakt zodat de speelplekken wel voldoen aan bovenstaande kaders. Uw raad kan een keuze maken uit deze verbetervoorstellen.

Voor wat betreft de omgang als gemeente met particuliere speeltoestellen zijn meerdere opties mogelijk. Van resoluut handhaven tot gedogen. Voorgesteld wordt om in overleg te treden met de buurt wanneer geconstateerd wordt dat er zich een gevaarlijke situatie voordoet. De uitkomst kan zijn dat een particulier speeltoestel door de gemeente wordt

verwijderd. In overleg met de buurt kan ervoor gekozen worden een gecertificeerd toestel door de gemeente terug te laten plaatsen. Hiervoor wordt in dat geval apart budget aangevraagd via de firap.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Dit beleidsplan is opgesteld voor in eerste instantie de gebruikers van de toestellen (kinderen tot 18 jaar) en er is daarnaast gekeken naar het inzetten van de speellocaties voor een bredere doelgroep (0-80 jaar) in de gemeente Bergen.

RISICO'S

Inwoners mogen zelf geen speeltoestellen in de openbare ruimte plaatsen. Denk bijvoorbeeld aan schommels, glijbaantjes en trampolines. Omdat deze speeltoestellen niet worden gekeurd kan de gemeente de veiligheid daarom niet garanderen. Ook kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld wanneer er ongelukken gebeuren.

FINANCIËN

Naast de basisinvestering voor behoud en herinrichting van de bestaande speel- en beweegplekken zijn per kern verbetervoorstellen gemaakt. Deze zijn voortgekomen uit een toetsing van het huidige areaal speelruimte op de door uw raad aangegeven kaders inclusie (iedereen met of zonder beperking kan meedoen in de samenleving), klimaatbestendigheid, bereikbaarheid en diversiteit.

De volgende verbetervoorstellen worden voorgesteld voor de komende 10 jaar:

- Voor negen locaties de inrichting uit te breiden en daarbij meer uitdaging te bieden aan oudere kinderen (€ 130.000,- voor negen locaties);
- Voor acht locaties de toegankelijkheid (inclusie) voor inwoners met een beperking te bevorderen (€ 65.000,- voor acht locaties);
- Voor zeven locaties bij herinrichting meer groen toe te voegen ter bevordering van het klimaatbestendig maken alsook de variatie te verhogen (€ 65.000,- voor zeven locaties);
- Op drie locaties (bijvoorbeeld herontwerp centrum Bergen) toevoegen van speelkunst en interactieve speelelementen (€ 60.000,- voor drie locaties).
- Op vier locaties toevoegen van beweegmogelijkheden voor senioren (€ 20.000,- voor 4 locaties).

Om de huidige speelplaatsen in stand te houden zijn de budgetten verwerkt in de kolom minimaal benodigd budget verwerkt. Deze zijn in de bijgevoegde begrotingswijziging verwerkt. Daarnaast zijn voor de wensen extra budgetten benodigd. De gevolgen voor de kapitaallasten zijn in onderstaande staat verwerkt. Voor het meerjarenoverzicht zorgt dit voor de volgende aanpassingen:

Investeringsbudget meerjarig			
	huidig budget	minimaal benodigd budget	gewenst budget incl wensen
2024	€ 76.000	€ 80.000	€ 90.000,00
2025	€ 124.000	€ 125.000	
2026	€ 145.000	€ 165.000	
2027	€ 100.000	€ 185.000	€ 225.000,00
2028		€ 295.000	€ 65.000,00

Gevolgen kapitaallasten	2024	2025	2026	2027	2028
aanpassing minimaal budget	€ 266,67	€ 266,67	€ 266,67	€ 266,67	€ 266,67
aanpassing minimaal budget		€ 66,67	€ 66,67	€ 66,67	€ 66,67
aanpassing minimaal budget			€ 1.333,33	€ 1.333,33	€ 1.333,33
Totaal	€ 266,67	€ 333,34	€ 1.666,67	€ 1.666,67	€ 1.666,67
	2024	2025	2026	2027	2028
aanpassing gewenst budget	€ 666,67	€ 666,67	€ 666,67	€ 666,67	€ 666,67
aanpassing gewenst budget					€ 2.666,67
Totaal	€ 666,67	€ 666,67	€ 666,67	€ 666,67	€ 3.333,33

In bijgevoegde begrotingswijziging zijn zowel de minimale aanpassing als de wensen apart verwerkt. Uw Raad kan hiermee de keuze maken voor de aanpassing van het minimale budget en de voorgelegde wensen.

Daarnaast is in de begrotingswijziging de verhoging van het jaarlijks exploitatiebudget verwerkt van € 8.000. Dit ter dekking van hogere lasten om het onderhoud uit te kunnen voeren.

Voor extra inzet buurtsportcoaches voor vijf a zes uur per week wordt € 9.000,- aangevraagd. De totale kosten worden ingeschat op €15.000,-.

Het verschil van € 6.000,- wordt gefinancierd uit de rijksbijdrage BRC (Brede Regeling Combinatiefuncties) – Regeling. We krijgen voor de gemeente Bergen onder de BRC-Regeling een rijksbijdrage van 40%. Deze regeling valt sinds 2023 onder de Brede SPUK regeling. Deze bijdrage is toegekend voor 2023, 2024 en 2025. Dit bedrag van de Brede SPUK is in de tweede firap meerjarig meegenomen. Omdat de SPUK bijdrage in de 2de firap is verwerkt, is deze niet nogmaals verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging.

Bijgevoegde begrotingswijziging wordt ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

DUURZAAMHEID

Een van de thema's die belangrijk zijn bij aanleg van nieuwe speelruimte of vervangen van bestaande speelruimte is klimaatadaptatie. De speelplaats kan een plek zijn waar wateroverlast en hittestress samen komen en waar de biodiversiteit verbeterd kan worden.

Duurzaam inkopen

De gemeente Bergen past de duurzaam inkoopcriteria toe voor straatmeubilair (speeltoestellen). Inkoop van speeltoestellen gebeurt middels MVI criteria (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen) die vanuit het Rijk zijn opgesteld. Maatschappelijk verantwoord inkopen betekent dat wij het inkopen benutten voor het realiseren van meer duurzaamheid en het voorkomen van negatieve effecten op milieu en sociale aspecten. Voorbeelden hiervan zijn gecertificeerde producten die duurzaam zijn gefabriceerd (zoals hout) en een circulaire toepassing hebben.

De overheid wil concrete stappen zetten naar een duurzame samenleving en geeft zelf het goede voorbeeld. Door als overheid duurzaam in te kopen, krijgt de markt voor duurzame producten een stevige impuls. De verschillende overheden hebben voor zichzelf doelen gesteld ten aanzien van duurzaam inkopen. Om de doelstellingen te bereiken zijn duurzaamheidscriteria ontwikkeld voor een groot deel van de producten, diensten en werken die overheden inkopen. Deze criteria zijn geen regelgeving maar zijn bedoeld als handvat om duurzaam in te kopen. Deze handreiking streeft ernaar opdrachtgevers en opdrachtnemers samen te laten werken aan meer klimaatneutraal en circulair inkopen voor speelruimte

PARTICIPATIE

Het Participatieloket

In het participatieloket is samen met een communicatiemedewerker, beleidsmedewerker, gebiedsregisseur en extern opdrachtnemer een participatieproces afgesproken.

Doel

De fase van participatie is "ideevorming" en de trede op de ladder van participatie is "meedenken".

Stakeholders

Er zijn diverse professionele stakeholders betrokken waaronder deskundigen op het gebied van de laatste ontwikkelingen op het gebied van speelplaatsen, de beheerder die verantwoordelijk is voor het onderhoud, medewerkers van het Sociaal Domein, jongerenwerkers van Stichting Welzijn Bergen, Adviesraad Sociaal Domein en de Sportraad Bergen.

De Gebruikers

De kinderen zijn als gebruikers de belangrijkste stakeholders

Ingezette participatiemiddel bij de professionele stakeholders

Tijdens het opstellen van het speelruimteplan zijn deze partijen geraadpleegd en betrokken bij de opgestelde voorstellen

Ingezette participatiemiddel bij de kinderen

Als 'middel' is er bij de kinderen voor gekozen om in gesprek te gaan tijdens een wandeling door hun buurt. Ruim 70 kinderen van zeven scholen verdeeld over de gehele gemeente Bergen hebben tijdens acht buurtwandelingen een rondleiding gegeven waarbij is aangegeven wat zij leuk vinden en wat zij misten. Er is ook gesproken met de kinderburgemeester.

Wat is er gedaan met de opgehaalde informatie bij de professionele stakeholders ?

Deze zijn verwerkt in het beleidsplan en wanneer dit om moverende redenen niet is gedaan is dit teruggekoppeld met de stakeholder.

Wat is er gedaan met de opgehaalde informatie bij de kinderen ?

De kinderburgemeester gaf onder meer aan dat er een overvloed aan voetbalveldjes is in de gemeente. Zij zou het leuk vinden als er ook ruimte zou zijn voor andere sporten. Op alle vragen en opmerkingen van de kinderburgemeester is terugkoppeling gegeven en haalbare en realistische voorstellen zijn verwerkt in het speelruimteplan. Tijdens de wandelingen gaven kinderen aan dat het sportaanbod breder mag. Mede hierom wordt geadviseerd de uren van de buurtsportcoaches uit te breiden (hierbij wordt gebruik gemaakt van de Brede Regeling Combinatiefuncties).

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

In het speelruimteplan zijn verschillende ambities uitgewerkt voor de verbetering van de openbare speelruimte. De verbetervoorstellen zijn in tijd gezet en financieel onderbouwd. Het is belangrijk, in het kader van kwaliteitsbewaking, om elke drie jaar een evaluatie uit te voeren van het uitvoeringsplan en de daarin genoemde bedragen voor investeringen en exploitatie. Tijdens een evaluatie wordt daarnaast beoordeeld of de verbetervoorstellen zijn uitgevoerd en zo ja, of deze het gewenste effect sorteren (verandering buitenspeelgedrag). Indien ingrepen niet of anders zijn uitgevoerd is het zinvol om ook dat te evalueren en waar nodig de ambities in het beleidsplan bij te stellen.

BIJLAGEN

Speelruimteplan Bergen 2024-2033 "Buiten spelen in de gemeente Bergen"

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Niet van toepassing

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester